

مقایسه رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله با استرس و تاب‌آوری در زنان مطلقه پیشنهاد دهنده طلاق و غیرپیشنهاد دهنده طلاق

فرامرز آسانجرائی^{۱*}، نسیم گله دارپور^۲، فرشته حسینی اسطلخی^۳، محمد دلاور نقابی^۴، عباس شاه وردی^۵، سولماز رجامند^۶

۱. دانشجوی دکتری مشاوره خانواده، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اهواز، اهواز، ایران

۳. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه پیام نور تهران، تهران، ایران

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد، واحد نیشابور، خراسان رضوی، ایران

۵. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد، واحد بروجرد، بروجرد، ایران

۶. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

* نویسنده مسئول: دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

f_asanjarani@edu.ui.ac.ir

تاریخ پذیرش: آبان ۱۳۹۵

تاریخ دریافت: مهر ۱۳۹۵

نحوه استناد به این مقاله:

Asanjarani F, Galehdarpour N, Hasani Estalkhi F, Delavar Neghabi M, Shahverdi A, Rajamand S. The Comparison of life satisfaction, coping styles and resilience in divorced bidder and non-bidder women. Community Health 2017;4(1):34-41

چکیده

زمینه و هدف: اساس و رکن خانواده به عنوان مهم ترین بخش جامعه، ازدواج است. ازدواج و تشکیل خانواده خدمتی برای پدید آمدن یک کانون آسایش و خوشبختی و نشاط می باشد. با این حال این کانون آسایش گاهی اوقات به ناآرامی زناشویی و طلاق منجر می شود. هدف مطالعه حاضر مقایسه رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله با استرس و تاب‌آوری در زنان مطلقه پیشنهاد دهنده طلاق و غیر پیشنهاد دهنده طلاق بود.

روش و مواد: روش مطالعه حاضر از نوع علی-مقایسه ای بود. این مطالعه با مشارکت ۱۰۰ نفر از زنان مطلقه ساکن شهر اراک انجام شد. ابزار مورد استفاده پرسشنامه سبک های مقابله با استرس، پرسشنامه تاب‌آوری و پرسشنامه رضایت از زندگی بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها به کمک روش تحلیل واریانس چند متغیره و نرم‌افزار SPSS-22 انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین دو گروه پیشنهاد دهنده و غیر پیشنهاد دهنده طلاق، تفاوت معناداری از نظر رضایت از زندگی ($F=10/9, P<0/01$)، سبک مقابله مسأله‌مدار ($F=8/7, P<0/01$)، سبک مقابله هیجان‌مدار ($F=10/0, P<0/01$)، سبک مقابله اجتناب‌مدار ($F=3/8, P<0/01$)، تاب‌آوری ($F=19/5, P<0/01$) وجود دارد.

نتیجه‌گیری: مطالعه نشان داد که زنان پیشنهاد دهنده طلاق از رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری بالاتری نسبت به زنان غیر پیشنهاد دهنده طلاق برخوردارند. با استفاده از یافته‌های این پژوهش می‌توان راه‌کارهایی برای مشاوره و روان درمانی به خصوص برای زنان پیشنهاد دهنده طلاق استفاده کرد. **واژگان کلیدی:** رضایت از زندگی، مقابله با استرس، تاب‌آوری، طلاق.

مقدمه

به ناآرامی زناشویی و طلاق منجر می‌شود (۱). طبق آمار رسمی در ایران از هر هزار مورد ازدواج، حدود دویست مورد به طلاق منجر می‌شود و ایران، چهارمین کشور جهان از نظر میزان نسبت طلاق به ازدواج معرفی شده است (۲). همچنین طبق آمارهای

اساس و رکن خانواده به عنوان مهم‌ترین بخش جامعه، ازدواج است. ازدواج و تشکیل خانواده خدمتی است برای پدید آمدن یک کانون آسایش و خوشبختی و نشاط. با این حال این کانون آسایش گاهی اوقات

ثبت احوال کشور (۲)، فقط در ده سال اخیر، نزدیک به یک میلیون طلاق در ایران روی داده است که در نتیجه آن، حدود دو میلیون زن و مرد، فقط در همین دهه گذشته، واقعه طلاق را در ایران تجربه کرده‌اند. مطالعات مختلف نشان می‌دهند که روند افزایش طلاق در نیم قرن اخیر یک روند جهانی است و معلول تغییرات اقتصادی، جمعیتی، حقوقی، ارزشی و فرهنگی است (۳). در این راستا جامعه ایرانی نیز در دو دهه اخیر به رغم تمام سیاست‌گذاری‌های اجتماعی و برنامه‌ریزی‌های فرهنگی، به سمتی در حال حرکت است که روز به روز بر تعداد طلاق‌هایش افزوده می‌گردد.

تعارض‌های زناشویی و طلاق از عوامل مهمی هستند که بهداشت روان و در نتیجه عملکرد زندگی اعضای خانواده را به خطر می‌اندازند. یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌هایی که بررسی آن در زندگی افراد از اهمیت بالایی برخوردار است، رضایت از زندگی است. رضایت از زندگی، یک فرایند داوری است که افراد عملکرد زندگی خود را بر اساس ملاک‌های منحصر به فرد خود ارزیابی می‌کنند. رضایت از زندگی از بزرگترین آرزو و مهمترین هدف زندگی بشر است که بیش از هر عامل دیگری، سلامت افراد را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد (۴).

از سوی دیگر، استرس در فرایند جدایی نقشی مهم ایفا می‌کند، بنابراین بررسی سبک‌های مقابله با استرس در افراد مطلقه می‌تواند نقشی مهم را در شناخت و مقایسه این گروه آسیب‌پذیر فراهم آورد. از آنجا که فشارهای هیجانی و فیزیکی ناشی از استرس، نا مطلوب و آزاردهنده است لذا افراد به انجام فعالیت‌هایی برانگیخته می‌شوند تا استرس خود را کاهش دهند (۵). مقابله به عنوان تلاش شناختی و رفتاری برای اداره خواست‌های بیرونی یا درونی ویژه‌ای تعریف شده است که فراتر از منابع فرد ارزیابی گردیده است. مقابله، نیازمند بسیج و آماده‌سازی نیروها و انرژی فرد است که با آموزش و تلاش به دست می‌آید، لذا با کارهایی که به طور خودکار انجام می‌شود تفاوت اساسی دارد. تدابیر مقابله‌ای افکار و رفتارهایی هستند که پس از

روبه‌رو شدن فرد با رویداد استرس زا به کار گرفته می‌شوند در حالی که منابع مقابله‌ای ویژگی‌های خود شخص هستند که قبل از وقوع استرس وجود دارند، مانند برخورداری از عزت نفس، احساس تسلط بر موقعیت، سبک‌های شناختی، منبع کنترل، خود اثربخشی و توانایی حل مسأله (۵).

یکی دیگر از ویژگی‌های مهم و تأثیرگذار در تعاملات اجتماعی، تاب‌آوری است. تاب‌آوری را فرایند مقابله و سازگاری موفقیت آمیز با شرایط چالش برانگیز و تهدید زندگی (۶) و یا نوعی ترمیم خود با پیامد های مثبت هیجانی، عاطفی و شناختی (۷) می‌دانند. تاب‌آوری نوعی توانایی فطری برای رشد است که در انسان به عنوان یک ارگانیسم وجود دارد و می‌تواند در شرایط معین محیطی از قوه به فعل در آید و به رغم قرار گرفتن فرد در معرض تنش‌های شدید، شایستگی اجتماعی، تحصیلی و شغلی او ارتقا یابد. تاب‌آوری نوعی ویژگی است که از فردی به فردی دیگر متفاوت بوده و می‌تواند به مرور زمان رشد کند یا کاستی یابد (۶). در حقیقت، تاب‌آوری نوعی مکانیسم سازش مثبت را ایجاد می‌کند که چندین عامل فردی و اجتماعی را تحت عنوان عوامل محافظتی در تقویت فرد و کاهش عوامل خطر آفرین بکار می‌گیرد (۸).

با توجه به آنچه بدان اشاره شد و تفاوت میان اینکه فرد مطلقه خود تقاضای طلاق را داده یا خیر، این مطالع با هدف مقایسه میان رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله با استرس و تاب‌آوری در زنان مطلقه پیشنهاد دهنده طلاق و زنان غیر پیشنهاد دهنده انجام شد.

روش و مواد

این مطالعه به صورت توصیفی و از نوع علی-مقایسه‌ای انجام شد. جامعه این مطالعه کلیه زنان مطلقه ساکن شهر اراک بوده و ویژگی‌های زیر را داشتند: مدت بیشتر از یک سال از طلاق آنها گذشته باشد، در طول این مدت ازدواج موقت و دائم نداشته باشند و در طول مدت یک سال در شهر اراک ساکن بوده باشند. لیست این افراد با همکاران سازمان ثبت احوال کشوری، بهزیستی و سایر

بوده است. همچنین ضریب پایایی حاصل از روش بازآزمایی زیر مقیاس‌ها در فاصله شش هفته بین ۰/۵۱ تا ۰/۷۳ گزارش شده است.

پرسشنامه تاب‌آوری Conner and Davidson: این پرسشنامه تاب‌آوری جهت اندازه‌گیری قدرت مقابله فرد با فشار، تهدید و ... تهیه شده است. این پرسشنامه دارای ۲۵ ماده پنج گزینه‌ای از نوع لیکرت است که گزینه‌های آن به ترتیب از صفر تا چهار نمره‌گذاری شده‌اند. بدین ترتیب که به گزینه کاملاً نادرست نمره صفر، گزینه به ندرت درست نمره ۱، گزینه گاهی درست نمره ۲، اغلب درست نمره ۳ و همیشه درست نمره ۴ نسبت داده می‌شود. جمع موارد ۲۶ گانه نمره کل مقیاس را تشکیل می‌دهند. در پژوهش Conner and Davidson، پایایی مقیاس به کمک ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۷ به دست آمد (۱۰).

رضایت از زندگی (SWLS): مقیاس رضایت از زندگی توسط Diener و همکارانش در سال ۱۹۸۵ برای اندازه‌گیری قضاوت کلی فرد از رضایت از زندگی تهیه شده و دارای پنج عبارت می‌باشد که مؤلفه شناختی بهزیستی ذهنی را اندازه‌گیری می‌کند و میزان رضایت فرد را نسبت به هر کدام از عبارت‌ها به وسیله یک مقیاس لیکرت هفت درجه‌ای از کاملاً مخالف (نمره ۱) تا کاملاً موافق (نمره ۷) می‌سنجد (۱۱). Diener و همکارانش در سال ۱۹۸۵ ضریب همبستگی بازآزمایی نمره‌های این مقیاس در یک جمعیت ۱۷۶ نفری از دانشجویان ۰/۸۲ و ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۸۷ گزارش نموده‌اند. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس رضایت از زندگی در یک مطالعه بین فرهنگی برای ملیت‌های آلمانی، ژاپنی، مکزیکی و چینی به ترتیب ۰/۸۲، ۰/۹۰، ۰/۷۹، ۰/۷۶ و ۰/۶۱ به دست آمد (۱۲). در این مطالعه جهت تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده، ابتدا از شاخص‌های میانگین، واریانس، انحراف معیار و تحلیل واریانس چند متغیره استفاده شد. سپس داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS-22 تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها

میانگین (انحراف معیار) سن در گروه پیشنهاد دهنده

ارگان‌های مرتبط اتخاذ گردد. به منظور به دست آوردن نمونه مورد نیاز، از میان افرادی که با توجه به تعریف فوق، ویژگی‌های تعیین شده برای جامعه را داشتند، تعداد ۱۰۰ نفر (به تصاعدی ۵۰ نفر برای هر یک از گروه‌ها) به صورت در دسترس انتخاب و از آنها خواسته شد تا به پرسشنامه‌های تهیه شده پاسخ دهند.

پرسشنامه سبک‌های مقابله با استرس Endler & Parker (CISS): پرسشنامه مقابله با شرایط پراسترس در سال ۱۹۹۰ توسط Endler & Parker به منظور ارزیابی نحوه رویارویی افراد با مشکلاتشان ساخته شد. این آزمون دارای ۴۸ عبارت است و سه سبک مقابله اصلی، یعنی مقابله مسأله‌مدار، که به معنای کنترل هیجانات و برنامه‌ریزی برای حل گام‌به‌گام مسأله است (۱۶ عبارت)، مقابله هیجان‌مدار، که در آن فرد به جای تمرکز بر خود مسأله بر هیجانات ناشی از آن تمرکز کرده و به جای حل مشکل برای کاهش دادن هیجانات منفی تلاش می‌کند (۱۶ عبارت) و سبک مقابله اجتنابی که در آن فرد از روبرو شدن با مشکل اجتناب می‌کند (۱۶ عبارت)، زیر مقیاس مقابله اجتنابی خود به دو بعد سرگرمی اجتماعی (۵ عبارت) و توجه‌گردانی (۸ عبارت) تقسیم می‌شود، سه عبارت باقی‌مانده در زیر مقیاس مقابله اجتنابی پرکننده هستند و بنابراین در تخمین نمره زیر مقیاس مقابله اجتنابی محاسبه نمی‌شوند. پرسشنامه مقابله با شرایط پراسترس یک ابزار خود گزارشی است و آزمودنی باید در یک طیف لیکرت پنج درجه‌ای (از هرگز=۱ تا بسیار زیاد=۵) مشخص کنند که تا چه حد از هر یک از راهبردهای ارائه شده استفاده می‌کنند. با توجه به اینکه به صورت پنج درجه لیکرت می‌باشد حداکثر نمره برای هر ماده پنج و حداقل نمره یک می‌باشد. ضریب آلفای کرونباخ سه زیر مقیاس اصلی آزمون (مقابله مسأله‌مدار، هیجان‌مدار، اجتنابی)، در نمونه‌های مختلف از جمله : نوجوان، دانشجویان و بزرگسالان بالای ۰/۸۰ گزارش شده است (۹). ضریب آلفای دو بعد زیر مقیاس مقابله اجتنابی (سرگرمی اجتماعی و توجه‌گردانی) نیز در نمونه‌های یاد شده بین ۰/۷۲ تا ۰/۸۴

طلاق به ترتیب ۳۳/۲ (۶/۴) و در گروه غیر پیشنهاد ۳۶ (۳۶ درصد) نفر دارای تحصیلات کارشناسی دهنده طلاق، ۳۴/۶ (۵/۲) سال بود. از نظر تحصیلات، و ۲۳ (۲۳ درصد) نفر نیز دارای تحصیلات بالاتر از تعداد ۴۱ (۴۱ درصد) نفر دارای تحصیلات دیپلم، کارشناسی بودند.

جدول شماره ۱- میانگین و انحراف معیار مؤلفه‌های رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری

متغیر	پیشنهاد دهنده		غیر پیشنهاد دهنده	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
رضایت از زندگی	۱۲/۴	۴/۵	۱۰/۴	۳/۸
سبک مقابله مسأله‌مدار	۶۰/۹	۱۱/۱	۵۲/۳	۱۵/۹
سبک مقابله هیجان‌مدار	۵۰/۳	۱۴/۹	۵۱/۷	۱۳/۲
سبک مقابله اجتناب‌مدار	۴۹/۶	۱۷/۹	۵۲/۰	۱۲/۲
تاب‌آوری	۷۰/۹	۱۸/۳	۶۳/۸	۱۵/۹

نتایج آزمون لون (جدول شماره ۲) نشان داد که هیچ یک از متغیرهای رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری معنادار نیست ($P > 0.05$)، بنابراین پیش فرض همگنی واریانس‌ها رعایت شده است. نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف نیز حاکی از آن است که تمامی مقیاس‌های رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری از مفروضه نرمال بودن پیروی می‌کنند ($P > 0.05$). با این حال، ارزیابی ویژگی داده‌ها نشان داد که همسانی ماتریس‌های واریانس-کوواریانس ($\text{Box's } \lambda = 0.41$)

که این مفروضه آماری برقرار نیست و بنابراین برای ارزیابی معناداری اثر چندمتغیری از شاخص پیلای استفاده شد. شاخص پیلای نشان داد که اثر گروه بر ترکیب خطی متغیرهای وابسته معنی‌دار است ($\text{partial } \eta^2 = 0.05$) و ($F = 3.40, P < 0.05$). به عبارت دیگر، بین دو گروه زنان پیشنهاد دهنده و غیر پیشنهاد دهنده طلاق حداقل در یکی از مؤلفه‌های رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

جدول شماره ۲- نتایج آزمون تحلیل واریانس چند متغیره نمرات رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری

متغیر	SS	df	MS	F	P
رضایت از زندگی	۱۶۰/۹۸	۱	۱۶۰/۹۸	۱۰/۸۶	۰/۰۰۱
سبک مقابله مسأله‌مدار	۸۷/۸۴	۱	۸۷/۸۴	۸/۷۰۰	۰/۰۰۱
سبک مقابله هیجان‌مدار	۴۰/۶۵	۱	۴۰/۶۵	۱۰/۰۰	۰/۰۰۱
سبک مقابله اجتناب‌مدار	۸۳/۱۲	۱	۸۳/۱۲	۳/۷۶	۰/۰۳
تاب‌آوری	۷۳۷/۰۴	۱	۷۳۷/۰۴	۱۹/۵۱	۰/۰۰۰۱

آماره‌های ANOVA تک متغیری در مورد هر متغیر وابسته به صورت جداگانه اجرا شد تا منبع معناداری اثر چند متغیری تعیین شود. جدول شماره ۲ نشان می‌دهد که گروه به صورت معناداری روی رضایت از زندگی ($\text{partial } \eta^2 = 0.04$) و ($F = 10.86, P < 0.01$)، سبک مقابله مسأله‌مدار ($\text{partial } \eta^2 = 0.03$) و ($F = 8.7, P < 0.01$)، سبک مقابله هیجان‌مدار ($\text{partial } \eta^2 = 0.03$) و ($F = 19.5, P < 0.01$)، سبک مقابله اجتناب‌مدار ($\text{partial } \eta^2 = 0.03$) و ($F = 3.76, P < 0.05$)، تاب‌آوری ($\text{partial } \eta^2 = 0.05$) و ($F = 10.86, P < 0.01$) تأثیر دارد.

بحث

مطالعه نشان داد میزان رضایت از زندگی، سبک‌های

مقابله‌ای و تاب‌آوری در گروه زنان پیشنهاد دهنده طلاق به صورت معناداری بالاتر از زنان غیر پیشنهاد دهنده طلاق بود. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های قبلی در زمینه رضایت از زندگی و سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری در زنان طلاق‌گرفته سازگار است. همچنین، نتایج این پژوهش نشان داد که زنان پیشنهاد دهنده طلاق، سبک مقابله‌ای سبک‌مدار را بیشتر از سبک‌های مقابله‌ای هیجان‌مدار و اجتناب‌مدار به کار می‌برند. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های قبلی در زمینه سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری در زنان طلاق‌گرفته سازگار است.

هر چند، هر سه حوزه در نظریه تاب‌آوری اهمیت دارد، تمرکز اصلی نظریه تاب‌آوری بر حوزه دوم، یعنی متغیرهای واسطه‌ای است. بطور کلی، نظریه تاب‌آوری، چه در سطح فردی و چه در سطح خانوادگی، به دنبال کشف متغیرهایی است که رابطه شرایط تنیدگی‌زا و میزان انطباق فرد یا خانواده را میانجی‌گری می‌کنند (۱۶). به عبارت دیگر، عوامل تاب‌آوری نقش عوامل حائل یا محافظت‌کننده را ایفا می‌کند که چگونگی رابطه تنیدگی و پیامد را تعیین می‌کنند.

از جمله محدودیت‌های مطالعه حاضر می‌توان به این موارد اشاره کرد: ابزار اندازه‌گیری در این مطالعه از نوع پرسشنامه‌ای و خودگزارشی بود، بدین ترتیب محدودیت‌های استفاده از پرسشنامه به عنوان وسیله جمع‌آوری داده‌ها برای این مطالعه نیز صادق است. جامعه این مطالعه به لحاظ ویژگی‌ها به نوعی بود که محقق نمی‌توانست از نمونه‌گیری تصادفی بهره برد که این خود محدودیت دیگری در اجرای این مطالعه بشمار می‌رود. این مطالعه تنها بر روی زنان به اجرا در آمد و مقایسه‌ای با مردان صورت نگرفت. به سبب محدودیت‌های زمانی امکان بهره‌گیری از وسایل تشخیصی و غربالگری برای مؤلفه‌های سلامت روان در همتاسازی وجود نداشت.

پیشنهاد می‌شود مطالعه مشابهی با هدف مقایسه زنان و مردان در مؤلفه‌های مورد بحث صورت گیرد. توصیه می‌شود به منظور بررسی مؤلفه‌ها علاوه بر استفاده از پرسشنامه‌ها، از مصاحبه و تحلیل محتوی نیز بهره‌برده شود. پیشنهاد می‌شود در مطالعه‌های آینده بین شهرهای مختلف استان سمنان و شهرهای سایر استان‌ها و همچنین مناطق روستایی و شهری مطالعه مشابهی صورت گیرد. پیشنهاد می‌شود در مطالعه‌های آینده همتا سازی با در نظر گرفتن مؤلفه‌های سلامت روان نیز صورت گیرد. پیشنهاد می‌شود در مطالعه‌های آینده در صورت امکان از شیوه تصادفی انتخاب نمونه بهره‌گیری شود. با توجه به مؤلفه‌های مورد بررسی به ارگان‌ها و سازمان‌هایی که با مؤلفه اجتماعی طلاق کار می‌کنند توصیه می‌شود پس از اتمام

مقابله با استرس و تاب‌آوری در زنان پیشنهاد دهنده و غیر پیشنهاد دهنده طلاق متفاوت است. نتایج به‌دست آمده در مطالعه حاضر با نتایج مطالعه‌های های چاری (۱۳) و خلعتبری (۱۴) همسو است. در تبیین نتایج می‌توان گفت اگر چه مردم به شکل غریزی معنای رضایت زندگی را به راحتی درک می‌کنند، لیکن همان‌گونه که اشاره گردید این مفهوم برای آنها یکسان نیست. با توجه به اینکه جدایی در زندگی فردی و اجتماعی فرد مطلقه تغییراتی را فراهم می‌آورد کاهش رضایت از زندگی در زنان مطلقه خارج از ذهن نیست. بدین ترتیب که فرد مطلقه پس از جدایی شبکه حمایتی خود را از دست می‌دهد، برخی از دوستان خود را فراموش می‌کند، رفت و آمد با خانواده همسرش را از دست می‌دهد و گاهی با مشکلات مالی دست و پنجه نرم می‌کند. زنان مطلقه پس از جدایی با حجم‌های از وظایف و مسئولیت‌ها روبرو می‌شوند که باید گاه و بیگاه یک تنه با آنها مقابله کنند. بدین ترتیب این کاهش معنادار رضایت از زندگی محسوس می‌شود. از جمله امور مهم در این رابطه ارزیابی فرد از توانایی‌های خودش برای رویارویی با مسأله است. این ارزیابی‌ها ممکن است مطابق با واقعیت و توانایی‌های واقعی فرد باشد و یا مطابق با واقعیت و توانایی‌های او نباشد، ولی هر چه هست برداشت‌های فرد از توانایی‌ها و قابلیت‌هایش تعیین‌کننده اصلی برای مقابله با دشواری‌ها می‌باشد. اگر فرد احساس ناتوانی بکند با وجود همه مهارت‌هایی که آموخته نخواهد توانست از عهده مشکل برآید. به این ترتیب افراد مطلقه با جدایی و فقدان که با آن رو به رو می‌شوند، توانایی حل مسأله‌شان به شدت کاهش می‌یابد و توانایی رو در رویی با مشکلات را نخواهند داشت. همچنین مفهوم تاب‌آوری در روبرو شدن با عوامل تنیدگی زای شدید و عمده معنا پیدا می‌کند و حاصل آن نیز انطباق کارآمد با شرایط تهدیدآمیز است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که بحران‌هایی یکسان، می‌تواند به پیامدهای متفاوتی منجر شود (۱۵). به عبارت دیگر، یک بحران این قابلیت را دارد که دو موقعیت کاملاً متفاوت ایجاد کند، تهدید و فرصت.

نتیجه‌گیری

فرایند متارکه اقدامات لازم را به منظور بهبود شرایط زنان مطلقه به اجرا در آورند. توصیه می‌شود به عنوان بخشی از فرایند طلاق، پیش از اتمام جدایی، دوره‌ها و اقدامات آموزشی لازم را برای زنان و مردان مطلقه فراهم آورند. توصیه می‌شود اقدامات بهبودی در مناطق روستایی نیز با جدیت توسط ارگان‌های مسئول پیگیری شود.

مطالعه نشان داد که زنان پیشنهاد دهنده طلاق از رضایت از زندگی، سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری بالاتری نسبت به زنان غیر پیشنهاد دهنده طلاق برخوردارند. با استفاده از یافته‌های این مطالعه می‌توان راهکارهایی برای مشاوره و روان درمانی به خصوص برای زنان پیشنهاد دهنده طلاق استفاده کرد.

REFERENCES

1. Nili Ahmedabad, Z. The Effectiveness of Cognitive-behavioral Strategies to Strengthen Self-reconstruction-based Empowerment of Women after Divorce in Tehran. Master's thesis. Allameh Tabatabaie University. 2009.
2. Narimani MA, Abbasi M, Begian Koleh Marz MJ, Bakhti M. Comparing the Effectiveness of Training Acceptance and Commitment of Narrative Therapy Based on Early Maladaptive Modulation Scheme Divorce Applicant Clients. Family counseling and psychotherapy. 2014;4(1):28-1.
3. González L, Viitanen TK. The Effect of Divorce Laws on Divorce Rates in Europe. European Economic Review. 2009 Feb 28;53(2):127-38.
4. Zarei Mahmoud Abadi H, Ahmadi A, Bahrami F, Fatehizadeh M. Prevention of Divorce and Separation. Yazd: Yazd University Press. 2012.
5. Goyal M, Singh S, Sibinga EM, Gould NF, Rowland-Seymour A, Sharma R, Berger Z, Sleicher D, Maron DD, Shihab HM, Ranasinghe PD. Meditation Programs for Psychological Stress and Well-being: A Systematic Review and Meta-analysis. JAMA internal medicine. 2014 Mar 1;174(3):357-68.
6. Waller MA. Resilience in Ecosystemic Context: Evolution of the Concept. American Journal of Orthopsychiatry. 2001;71(3):290.
7. Masten AS. Ordinary Magic: Resilience Processes in Development. American psychologist. 2001 Mar;56(3):227.
8. Maddi SR, Khoshaba DM. Hardiness and Mental Health. Journal of personality Assessment. 1994 Oct 1;63(2):265-74.
9. Endler NS, Parker JD, de Ridder DT, van Heck GL. CISS: Coping Inventory for Stressful Situations. Harcourt; 2004.
10. Connor KM, Davidson JR. Development of a New Resilience Scale: The Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). Depression and anxiety. 2003 Sep 1;18(2):76-82.
11. Diener ED, Emmons RA, Larsen RJ, Griffin S. The Satisfaction with Life Scale. Journal of personality assessment. 1985 Feb 1;49(1):71-5.
12. Schimmack U, Radhakrishnan P, Oishi S, Dzokoto V, Ahadi S. Culture, Personality, and Subjective Well-being: Integrating Process Models of Life Satisfaction. Journal of personality and social psychology. 2002 Apr;82(4):582.
13. Chari, M., Mohammadi, M. (1390). Predict Psychological Resilience Based on Religious Beliefs in Rural and Urban Students. Contemporary Psychology, 6(2),56- 45.
14. Khalatbary, c., Spring, pp. (1389). The Relationship between Resilience and Life Satisfaction. Journal of Educational Psychology, 1(2),94-83.
15. Hawley DR, DeHaan L. Toward a Definition of Family Resilience: Integrating Life-span and Family Perspectives. Family process. 1996 Sep 1;35(3):283-98.

16. Bester C. The Identification of Resilience in, and the Development of a Corresponding Intervention Programme for Families with a Parent Living with Major Depressive Disorder (Doctoral dissertation, Stellenbosch: University of Stellenbosch).

Original Article

The Comparison of life satisfaction, coping styles and resilience in divorced bidder and non-bidder women**Faramarz Asanjarani^{1*}, Nasim Galehdarpour², Fereshte Hasani Estalkhi³, Mohammad Delavar Neghabi⁴, Abbas Shahverdi⁵, Solmaz Rajamand⁶**

1. PhD Candidate of Family Counseling, Department of Psychology and Educational Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran

2. Masters of Educational Psychology, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

3. Masters of General Psychology, Payam Noor University, Tehran, Iran

4. Masters Student of Counseling, Azad university Nishapur, Khorasan, Iran

5. Masters of clinical psychology, Azad university of Boroujerd, Boroujerd, Iran

6. Masters of clinical psychology, martyr Beheshti University, Tehran, Iran

***Corresponding Author:** Department of Psychology and Educational Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Email: f_asanjarani@edu.ui.ac.ir

Received: 17 June 2016

Accepted: 25 July 2016

Published: 26 December 2016

How to cite this article:

Asanjarani F, Galehdarpour N, Hasani Estalkhi F, Delavar Neghabi M, Shahverdi A, Rajamand S. The Comparison of life satisfaction, coping styles and resilience in divorced bidder and non-bidder women. Community Health 2017;4(1):34-41

Abstract:

Background: The basis and pillar of the family as the most important part of society is marriage. Marriage and family service for the creation of a center comfort and well-being and vitality. However, the focus of comfort sometimes uneasy marriage and divorce. This study of life satisfaction, coping styles and resilience in divorced and non-divorced women bidder divorce.

Materials and methods: This research method is causal-comparative. The instrument used coping styles questionnaire, a questionnaire was Resilience and Life Satisfaction. Analysis of data using multivariate analysis of variance was performed and software SPSS-22.

Results: The results showed that the two groups of bidders and bidders divorce significant difference in terms of life satisfaction ($F=10.9$, $P<0.01$), Problem-focused coping styles ($F=8.7$, $P<0.01$), emotion-focused coping styles ($F=10.0$, $P<0.01$), avoidance coping style circuit ($F=3.8$, $P<0.01$), resilience ($F=19.5$, $P<0.01$) there.

Conclusion: This study showed that women bidder divorce from life satisfaction, coping styles and resiliency than women bidder divorce. Using the findings of this study can be set-tasks for psychotherapy and counselling especially for women bidder's divorce.

Key words: Life satisfaction, Stress, Resilience, Divorce.